

Nastava češkog jezika i kulture po Modelu C

Odobrenjem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa od školske godine 2007./2008. u OŠ Podmurvice provodi se nastava češkog jezika i kulture po Modelu C. Nastava češkog jezika i kulture modelom C provodi se po Nastavnom planu i programu njegovanja češkog jezika i kulture u školama s hrvatskim nastavnim jezikom, odobrenom od MZOS-a Republike Hrvatske, a sastoji se od 3 sata nastave tjedno koji uključuju jezik, književnost, izražavanje i stvaranje te njegovanje kulture .

Postoje neke posebnosti vezane uz status manjinskog jezika u odnosu na ostale strane jezike:

Za razliku od ostalih jezika koje naša škola nudi kao izborne predmete, nastavu češkog jezika i kulture mogu pohađati i *prvašići*, odnosno svi zainteresirani učenici 1. – 8. razreda svih osnovnih škola Rijeke. Odabirom manjinskog jezika učeniku se ne smanjuje broj izbornih predmeta koje može pohađati. Manjinskom jeziku pristupa se kao drugom materinjem jeziku i upisuje se u imenik na lijevoj strani pod jezike kao *Češki jezik i kultura* za učenike 5.- 8. razreda, a za učenike 1.- 4. razreda kao izborni predmet.

Zašto učiti strani jezik?

Cilj je nastave svakog stranoga jezika ovladati jezikom u toj mjeri da se njime može služiti u svakidašnjem životu, kako u govoru tako i u pismu. Učenje stranog jezika razvija socijalne i komunikacijske vještine te odgaja i obrazuje za toleranciju prema drugom i drukčijem.

Zašto s učenjem stranog jezika valja početi rano?

„U nekim su istraživanjima došli do spoznaja da će djeca, ako započnu učiti drugi jezik prije šeste godine života, usvojiti taj jezik bez stranog akcenta, između sedme i jedanaeste godine strani akcent obično je neznatan, a nakon dvanaeste do trinaeste godine doći će do transfera akcenta prvog jezika.“ (Mirjana Prebeg-Vilke, *Vaše dijete i jezik: materinski, drugi i strani jezik*, Zagreb: Školska knjiga, 1991., str. 76) „Počevši s drugim jezikom u ranoj dobi, dijete se oslobađa stranog akcenta, te postoji velika vjerojatnost da će izgovor jezika II usvojiti na razini izvornog govornika.“ (str. 124) U dobi između 7 i 11 godina, koje Jean Piaget karakterizira kao treći stadij intelektualnog razvoja djeteta (dob *konkretnih operacija*), u djeteta se razvija socijalizacija, ono izgrađuje već ranije stečenu sposobnost koncentracije, može kontrolirati svoje ponašanje, pokazuje odgovornost u postupcima.“ (str. 142) Bilo bi to vrijeme kad bi trebalo započeti učenje stranog jezika u školskim uvjetima. (str. 142) Gotovo svi koji su podučavali malu djecu, npr. između osam i jedanaest godina, stranim jezicima uočili su da ona rado uče i surađuju s nastavnikom i da je pravi užitak raditi s njma. Problem rada s njima nije u pobuđivanju i održavanju njihova interesa interesa nego u održavanju tog interesa u određenim granicama...(str. 143) Ne moramo se bojati da bi rano uvođenje učenja stranog jezika s nekoliko sati tjedne nastave moglo bilo kako ugroziti normalan razvoj djeteta. (str. 184)

Zašto učiti češki jezik?

Možda ste pripadnik češke manjine u Hrvatskoj i želite kod Vašeg djeteta razvijati ljubav prema materinjem jeziku, no ne morate biti pripadnik češke manjine da bi Vaše dijete pohađalo nastavu češkog jezika i kulture. Učenici češkog jezika i kulture uče o Češkoj i njenim narodima te se upoznaju sa životom i radom pripadnika češke narodnosti u Republici Hrvatskoj i dosadašnjim dostignućima.

Korelacijom sa nastavom hrvatskog jezika i književnosti osvještavaju se u djeteta sličnosti i razlike između jezika i kultura. Gramatika materinjeg i drugog jezika lakše se usvaja i prestaje biti „strana“. Upoznavanjem kulture drugih naroda, bolje upoznajemo vlastitu kulturu.

Što smo i kako učili na nastavi češkog jezika i kulture?

U školskoj godini 2010./2011. nastavu češkog jezika i kulture (prema modelu C) pohađalo je šestoro učenika i učenica četiriju riječkih osnovnih škola. Početnici su naučili češku abecedu, glasove, slova, slogove, boje, brojeve, nazive godišnjih doba, mjeseci i dana u tjednu, nazive biljaka i životinja...Stariji polaznici proširili su fond riječi, utvrđivali znanje pravopisa i gramatike te konverzacijske vještine. Svi zajedno učili su osnove češkog jezika i izražavanje češkim jezikom u govoru i pismu, upoznavali temeljna djela češke književnosti, Češku Republiku i češku kulturu. Učile su se češke pjesme, narodne izreke i poslovice. Djeca su se upoznavala sa životom i radom pripadnika češke narodnosti u RH i njihovim dosadašnjim dostignućima. Pri učenju su se koristile igre, animirani filmovi, udžbenici i radne bilježnice, časopis Dětský koutek te materijal po izboru učitelja.

Čitanjem i pjevanjem pjesama djeca su se pripremala i za nastupe na Valentinskom druženju u OŠ Podmurvice, na Dječjem festivalu „Djeca Rijeci“, na proslavi dana osnovne škole Podmurvice. O Uskrsu su se djeca upoznavala s češkim uskršnjim običajima pa su na Zeleni četvrtak zajedno sa članovima besede ukrašavali

jaja. Učenici su se upoznali i sa osobnošću Josefa Ressela, izumitelja broskog vijka češkog porijekla, koji je djelovao i u Hrvatskoj. Tom su prigodom posjetili Pomorski i povijesni muzej kao i Prirodoslovni muzej u Rijeci. Učenica Ira Đurović učestvovala je s učiteljem u Ljetnoj školi u Češkoj Republici, što ju je motiviralo za nastavak učenja češkog jezika i upoznavanja s češkom kulturom te i danas, iako srednjoškolka, pohađa nastavu sa svojim bratom.

Tijekom školske godine 2011./2012. učenici su u nekoliko navrata prisustvovali izvanučioničkoj nastavi. U studenom 2011. učenici su s učiteljem pohodili Tjedan češkog filma u Artkinu Croatia i pogledali animirani film *Kuky se vraća* redatelja Jana Svěráka, s čijom su se pričom ranije upoznali putem teksta u časopisu Dětský koutek. U veljači 2012.

posjetili smo Gradsko kazalište lutaka i pogledali lutkarsku predstavu *Smoliček*, češku bajku s kojom su se učenici upoznali putem teksta Františka Hrubína i kratkog animiranog filma.

Učenici su u svibnju ove godine s recitacijama nastupili na Dječjem festivalu u Rijeci te su prisustvovali otvorenju izložbe slika poznatih čeških ilustratora Zdeňka Milera i Kateřine Miler, popraćenu izborom animiranih filmova o *Krtici*. Ove školske godine upoznali smo se s životom i radom Jaroslava Seiferta, Václava Havela, T. G. Masaryka kao i s osobnošću Josipa (Josefa)

Kulfaneke, koji je hortikulturno uredio mnoge riječke parkove.

Pri nastavi se i ove godine dobro zabavljamo često koristeći igre i pjesme, s time da pokušavamo više vremena posvetiti dramatizaciji tekstova.

Pridružite nam se !!!

Učenici češkog jezika i kulture prema modelu C i njihov učitelj Krešimir Špralja